

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

CJMZD21C0T01

DIDAKTICKÝ TEST

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů
Hranice úspěšnosti: 44 %

1 Základní informace k zadání zkoušky

- Didaktický test obsahuje **32 úloh**.
- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je uveden na záznamovém archu.
- **Povolené pomůcky:** psací potřeby.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku se neudělují záporné body.
- Odpovědi pište do záznamového archu.
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh je **právě jedna odpověď správná**.

- Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D
 4

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pečlivě zabarvete původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D
 4

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědi a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **pište čitelně** do vyznačených bílých polí.

16

- Povoleny jsou psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pak původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje nesprávná (tj. i nadbytečná) nebo chybějící dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–5

(1) „Překlady knih jsou plné chyb,“ hlásá titulek v časopise. Média ***** přehánějí, protože dnes už lze čtenáře zaujmout jen patřičně razantním tvrzením. Chyby v překladech nepochybně jsou, celá problematika je však o dost složitější.

(2) V překladatelství hraje důležitou roli praxe. Stejně jako se chirurg nejdříve naučí na sále, překladatel musí sbírat zkušenosti především na těžkých knížkách. Žádný učený ale z nebe nespádl. V románu, který přeloží začátečník, může být **klidně** i dvacet zásadnějších chyb. Teď si asi říkáte: to mně by se nikdy nestalo. Ale stalo, odpovídám. Pravděpodobnost, že na těch lánách stránek uvidíte třeba *windows* (okna) místo *widows* (vdovy), je totiž vysoká. Představa posmutnělých oken ●●●● spolu kanastu je poněkud bizarní, vidíte? Jestliže je však příběh dostatečně bláznivý, podobnou chybu při kontrole neodhalí ani redaktor.

(3) Nepodlehnete ale mylnému dojmu, že chyby vznikají jen kvůli přehlédnutí. Ty nejhorší uděláte zpravidla tehdy, když si některé skutečnosti neověříte. Ve svém prvním překladu (thriller *Orel přistál*) jsem na poslední chvíli změnil větu „Letadlo hořelo a on nemohl vyskočit“ na „... on se nemohl katapultovat“. Těhle chyby bych se **určitě** nedopustil, kdybych si býval zjistil, že první úspěšná katapultáž v bojových podmínkách byla provedena až v roce 1944, tedy dva roky po událostech popisovaných v knize.

(4) Chybovat může také korektor nebo sazeč. (Jednou mi třeba sazečka ze *zdechlin* udělala *vzdechliny*.) Co tedy myslíte, kolik chyb je už moc? Jedna na deset tisíc znaků? Na sto tisíc znaků? Těžko říct, profesionál bude mít patrně přísnější kritéria než laik. Ať tak či onak, překladatel má oproti chirurgovi nespornou výhodu: z papíru krev neteče.

(Host 9/2018, upraveno)

max. 2 body

1 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N).

	A	N
1.1 Čeští překladatelé si nejvíce pletou slova <i>windows</i> a <i>widows</i> .	☐	☐
1.2 Alespoň část thrilleru <i>Orel přistál</i> se odehrává dříve než v roce 1944.	☐	☐
1.3 Průměrná chybovost začínajících překladatelů je dvacet zásadnějších chyb na jeden román.	☐	☐
1.4 Zatímco laik toleruje jednu překladatelskou chybu na deset tisíc znaků, profesionál očekává maximálně jednu chybu na sto tisíc znaků.	☐	☐

max. 2 body

2

2.1 Napište náležitý tvar 1. stupně přídavného jména *rád*, který patří na vynechané místo (*****) v prvním odstavci výchozího textu.

2.2 Napište náležitý tvar přídavného jména *hrající*, který patří na vynechané místo (●●●●) v druhém odstavci výchozího textu.

Zápis jakékoli nesprávné (tzn. i nepožadované) informace je považován za chybu.

1 bod

3 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

(Slova *klidně* a *určitě* pocházejí z výchozího textu a jsou v něm vyznačena tučně.)

- A) Slova *klidně* a *neklidně* jsou v kontextu výchozího textu antonymy, totéž platí i pro dvojici slov *určitě* – *neurčitě*.
- B) Slova *klidně* a *neklidně* nejsou v kontextu výchozího textu antonymy, totéž platí i pro dvojici slov *určitě* – *neurčitě*.
- C) Slova *klidně* a *neklidně* jsou v kontextu výchozího textu antonymy, slova *určitě* a *neurčitě* však v kontextu tohoto textu antonymy nejsou.
- D) Slova *klidně* a *neklidně* nejsou v kontextu výchozího textu antonymy, slova *určitě* a *neurčitě* však v kontextu tohoto textu antonymy jsou.

1 bod

4 U kterého z následujících slov nelze jednoznačně určit, zda je ve výchozím textu užito v jednotném, nebo v množném čísle?

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu podtržena.)

- A) čtenáře
- B) zkušenosti
- C) přehlédnutí
- D) kritéria

1 bod

5 Ve kterých odstavcích se vyskytuje alespoň jeden větný celek, v němž se autor výchozího textu přímo obrací na adresáta textu?

- A) v každém ze čtyř odstavců
- B) v prvním, druhém a třetím odstavci
- C) v prvním, třetím a čtvrtém odstavci
- D) v druhém, třetím a čtvrtém odstavci

max. 2 body

6 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je zapsáno pravopisně správně (A), či nikoli (N).

	A	N
6.1 Zúčastnili jsme se charitativní akce, jejímž cílem bylo podpořit výzkum léčby rakoviny.	☐	☐
6.2 Během pobytu v hotelu můžete zdarma využít bazén a výřivku, za příplatek nabízíme bahenní zábaly.	☐	☐
6.3 Pravidelné ztráty skleněných püllitrů vedly k tomu, že se pivo začalo čepovat výhradně do plastových kelímků.	☐	☐
6.4 Pracovník telekomunikační společnosti mi sdělil, že poskytování služeb bude ukončeno po uplynutí třicetidenní výpovědní lhůty.	☐	☐

7 Přiřadte k jednotlivým tvrzením (7.1–7.4) příslušnou dvojici autorů (A–F).

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou.)

- 7.1 První autor je čelným představitelem romantismu, druhý autor, proslulý odvážnými básněmi, tvořil v období renesance. _____
- 7.2 První autor, proslulý zejména souborem novel, je renesanční spisovatel, druhý autor je významný osvícenský filozof a spisovatel. _____
- 7.3 První autor, proslulý zejména milostnými sonety, je renesanční spisovatel, druhý autor, významný dramatik, tvořil v 2. polovině 19. století. _____
- 7.4 První autor, významný prozaik, je představitelem realismu, druhý autor napsal v 1. polovině 18. století imaginární cestopis se satirickými prvky. _____
- A) Giovanni Boccaccio – Voltaire
 B) Charles Dickens – Oscar Wilde
 C) Francesco Petrarca – Henrik Ibsen
 D) Gustave Flaubert – Jonathan Swift
 E) George Gordon Byron – Alexandre Dumas
 F) Alexandr Sergejevič Puškin – François Villon

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOZE 8**TEXT 1**

1. Bez nápovědy, kterou si vyžádali, by nebyli schopni tu šifru rozluštit.
2. Lidem ve frontě, která se táhla přes celé náměstí, se čekání nakonec vyplatilo.
3. Od toho románu, který dostal k narozeninám, se nemohl odtrhnout.
4. Zahraniční turisté, kteří obdivovali pražský orloj, v nestřežené chvíli někdo okradl.
5. Všichni zaměstnanci, kteří si dosud nevyzvedli stravenky, se dostaví do kanceláře.
6. S obtížným úkolem, který mu byl zadán, si poradil velmi dobře.
7. Velkolepou oslavou, kterou připravoval několik měsíců, všechny hosty ohromil.
8. O těch susedech, kteří se přistěhovali do naší ulice, stále nic nevíme.
9. Všem maminkám, které dnes slaví svůj svátek, jistě potěší náš malý dárek.
10. Závěrečná scéna filmu, který jsem včera zhlédl, na mě silně zapůsobila.

TEXT 2

Anakolut je vyšinutí z větné stavby: souvětí pokračuje nebo končí jinak, než z hlediska větné stavby vyžaduje jeho začátek.

(CZV)

max. 2 body

8 Najděte v TEXTU 1 dvě souvětí, v nichž se vyskytuje anakolut, a napište jejich čísla.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova či jakékoli číslice, které nevyhovují zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

9 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost.

A) Když si lehl a začal chrápat jako pařez, Gervaisa ještě chvíli chodila po bytě. Poslední měsíc každou noc trávila nějaký čas u lože matky Coupeauové.

B) Gervaisu přesto sevřela nevysvětlitelná úzkost. Měla pocit, jako by ji ovanul studený dech. Vyskočila z postele, celá vyděšená si potmě uvázala spodničku a spěchala za nemocnou. Cestou několikrát vrazila do nábytku.

C) Teď ale nemocná klidně podřimovala, a tak si Gervaisa šla trochu odpočinout do svého pokoje. Asi ve tři hodiny se najednou probudila. Do nočního ticha se jako obvykle ozývaly jen dva hluboké tóny klempířova pravidelného chrápání.

D) Jednou v pondělí zas přišel klempíř Coupeau zřízený pod obraz. Od té doby, co je to s jeho matkou tak zlé, žil ustavičně v rozteskněné náladě.

E) Když se konečně dostala do jejího pokojíku, podařilo se jí rozsvítit malou lampičku. Stíny začaly tančit na stěně. Gervaisa posvítla matce Coupeauové do obličeje a uviděla, že je bílá jako stěna, hlavu má stočenou k rameni, oči otevřené. Byla mrtvá.

(E. Zola, *Zabiják*, upraveno)

9.1 _____

9.2 _____

9.3 _____

9.4 _____

9.5 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 10

Český prozaik (*Sekyra*, *Český snář* aj.) a autor mnoha fejetonů ***** dával hlasitě najevo kritický postoj ke komunistickému režimu: sepsal manifest *Dva tisíce slov*, patřil k signatářům Charty 77, podílel se na formování samizdatové literatury (založil a vedl edici *Petlice*). Zařadil se tak po bok předních představitelů disentu, mezi něž patřil např. filozof Jan Patočka nebo ●●●●, autor absurdních dramát *Zahradní slavnost* či *Audience*, jenž se po sametové revoluci pohyboval ve vysoké politice.

(kol. autorů, *Slovník českých spisovatelů*, upraveno)

max. 2 body

10

10.1 Napište jméno a příjmení spisovatele, které mají být na prvním vynechaném místě (*****) ve výchozím textu.

10.2 Napište jméno a příjmení spisovatele, které mají být na druhém vynechaném místě (●●●●) ve výchozím textu.

Jméno a příjmení musí být v obou případech zapsány bezchybně. Zápis jakékoli nesprávné (tzn. i nepožadované) informace je považován za chybu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 11–16

Psychická deprivace vzniká, pokud jedinec nemá po dlouhou dobu a zároveň v dostatečné míře uspokojenu některou základní psychickou potřebu (potřeba lásky, stimulace aj.). Touto deprivací často trpí děti vyrůstající v ústavní péči. K závažné formě deprivace dochází během tzv. extrémní sociální izolace, kdy dítě vyrůstá úplně nebo téměř úplně bez lidské společnosti. Langmeier a Matějček¹ rozlišují *děti zdivočelé* (v divočině přežijí vlastními silami) a *děti vlčí* (v divočině přežijí za pomoci zvířat).

Příkladem zdivočelého dítěte je „divoký hoch aveyronský“, který byl ve věku zhruba dvanácti let nalezen roku 1799 v Aveyronu v jižní Francii. Značnou část **svého** dosavadního života prožil v lese: lezl po stromech, **jeho** potravou byly lesní plody, měl zvířecí chování, mluvit neuměl. Po návratu do lidské společnosti se naučil komunikovat s lidmi, ovšem především ***** (gesty, mimikou aj.).

Patrně nejlépe zdokumentovaným případem vlčích dětí jsou Amala a Kamala. Dívky byly objeveny v Indii roku 1920 u vlčího doupěte a následně převezeny do sirotčince. V té době samy sebe pravděpodobně považovaly za vlky. Kolena a lokty měly pokryté mozoly, pohybovaly se pouze po čtyřech. Lidskou řeč vůbec neznaly a měly obrácený biorytmus: ve dne obě spaly schoulené v koutku, v noci slídily kolem domu. Během systematické převýchovy začala asi dvouletá Amala dělat velké pokroky, zemřela necelý rok po návratu do civilizace. Starší Kamala naopak postupovala velmi pomalu. Po devíti letech strávených mezi lidmi se naučila vykonávat jednoduché práce, jedla zcela běžnou stravu a byla schopna mluvit v krátkých jednoduchých větách.

Podobné případy se naštěstí vyskytují *****: do roku 1940 jich bylo zaznamenáno jen něco přes 30. Mnohem častěji nalezneme psychicky deprivované děti v dysfunkčních rodinách.

¹ LANGMEIER, Josef, MATĚJČEK, Zdeněk. *Psychická deprivace v dětství*. 4., dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 41. ISBN 978-80-246-1983-5.

max. 2 body

11 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N).

	A	N
11.1 „Divoký hoch aveyronský“, nalezený ve Francii, se narodil v 18. století.	☐	☐
11.2 Psychickou deprivací může trpět nejen dítě svěřené do ústavní péče, ale i dítě žijící v rodině.	☐	☐
11.3 Termínem <i>vlčí dítě</i> se označuje jedinec, který se vymaní z extrémní sociální izolace jen díky pomoci zvířat.	☐	☐
11.4 Mezi základní psychické potřeby, jejichž neuspokojení může za určitých okolností vést ke vzniku psychické deprivace, patří potřeba lásky.	☐	☐

1 bod

12 Co je ve výchozím textu uvedeno v poznámce pod čarou?

- A) biografické údaje autorů, na něž se odkazuje ve výchozím textu
- B) biografické údaje autorů, s nimiž se polemizuje ve výchozím textu
- C) bibliografické údaje zdroje, na něž odkazuje autor výchozího textu
- D) bibliografické údaje zdroje, s nímž polemizuje autor výchozího textu

1 bod

- 13 Na každé ze dvou vynechaných míst (*****) ve výchozím textu patří jedno slovo. Ve které z následujících možností jsou uvedena obě tato slova v pořadí odpovídajícím výchozímu textu?

Význam slov ve správném řešení musí odpovídat kontextu výchozího textu.

- A) verbálně – enormně
- B) verbálně – sporadicky
- C) neverbálně – enormně
- D) neverbálně – sporadicky

1 bod

- 14 Která z následujících informací je ve výchozím textu čtenářům předkládána jako nejméně jistá?

- A) informace, že Kamala se dožila vyššího věku než Amala
- B) informace, že případ Amaly a Kamaly byl zdokumentován
- C) informace, že Kamala se byla schopna naučit alespoň nějaká slova
- D) informace, že Amala a Kamala alespoň nějaký čas samy sebe pokládaly za vlky

1 bod

- 15 Které z následujících tvrzení o zájmenech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé?

- A) Obě zájmena jsou v textu užita správně.
- B) Ani jedno z těchto zájmen není v textu užito správně.
- C) Pouze první zájmeno je v textu užito správně, místo zájmena *jeho* má být *svou*.
- D) Pouze druhé zájmeno je v textu užito správně, místo zájmena *svého* má být *jeho*.

1 bod

- 16 Do jedné z vět výchozího textu je vhodné doplnit slovo *však*, aby byly věty v příslušném souvětí lépe propojeny. Která z následujících úprav výchozího textu je nejvhodnější?

(Posuzované věty jsou ve výchozím textu podtrženy.)

- A) pohybovaly se však pouze po čtyřech
- B) ve dne však obě spaly schoulené v koutku
- C) zemřela však necelý rok po návratu do civilizace
- D) jedla však zcela běžnou stravu

1 bod

- 17 Ve které z následujících možností je správně zapsána interpunkce?

- A) Náš taneční kurz v posledních letech navštěvovaly, především páry středního věku.
- B) Opravdu už nemíním ztrácet čas, sledováním hloupých diskusí na sociálních sítích.
- C) Bratr kdysi vynikal v atletice, zvláště pak ve sprintu, nyní ale o sport vůbec nemá zájem.
- D) Spouštěče některých alergií, kterými dnes trpí čím dál, více lidí se často nepodaří odhalit.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 18–23

Vstoupím do kanceláře doktora Bivoje. Přestože je jedním z nejuznávanějších odborníků v astrofyzice, již bych jednou rád kraloval, nemůžu říct, že by byl můj hrdina. Do práce je zažraný tak, že to zastínilo vše ostatní. Věří, že ve vesmírných smítkách objeví mimozemský život. Vysedává ve své kanceláři, **studuje** kosmický prach a cpe se chlebem s řízkou. Knír má pořád plný drobků a jeho židle stále víc klesá pod tíhou jeho tělesné schránky, kterou tak zanedbává. Dvakrát denně se odkolébá o patro výš do posluchárny a přednáší o galaxiích – je to daň, kterou musí platit, aby si udržel kancelář. Každý pátek vytáhne ze zásuvky slivovici. Nalije nejen sobě, ale i mně, svému asistentovi, a začne fantazírovat o Nobelovce, kterou prý jednou jistě získá.

Tu práci nedělám pro směšný univerzitní plat nebo pro pochybnou čest známkovat seminárky, z nichž doktora „jímá existenciální zoufalství“. **Vzal** jsem to, protože také toužím proměnit svou posedlost vesmírem v celoživotní náplň.

Zrovna třídím články, když se mě doktor Bivoj zeptá: „Byl váš děda na něco hrdý?“ „Na to, že padesát let miloval jednu ženu. A že pracoval rukama.“

Doktor Bivoj otevře zásuvku, místo slivovice ale vyndá jakousi neoznačenou láhev. Nalije nám a začne zeširoka: „Mám chatu v horách. Jezdím tam, jak jen můžu. Jeden místní děda chová slepice v obýváku a na dvorku pálí jablka. Tu kořalku potom rozdává svým sousedům a je šťastný, když jim chutná.“

„To jsem nevěděl, že si někdy berete dovolenou,“ prohodím.

„Víkendy patří svobodě a chaosu,“ vysvětlí. Pak se pořádně napije a pokračuje: „Lidi z té vesnice jsou jako váš děda, Jakube. Ctižádost pro ně znamená něco docela jiného, vedou **daleko** prostší život. Víte, já se chtěl proslavit. Tam v té vesnici jsem si ale uvědomil, že mé ambice jsou rakovina, která mě zabíjí.“

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

max. 2 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), či nikoli (N).

	A	N
18.1 Jedním z témat seminárních prací, které zadává doktor Bivoj, je existenciální zoufalství.	☐	☐
18.2 Doktor Bivoj pohrdá prostými lidmi z vesnice, protože na rozdíl od něj nemají žádné ambice.	☐	☐
18.3 Kancelář doktora Bivoje se nachází v jiné budově, než ve které se konají jeho přednášky o galaxiích.	☐	☐
18.4 Doktor Bivoj byl respektovaným vědcem jen do té doby, než se začal zabývat tématem mimozemského života.	☐	☐

1 bod

19 Která z následujících možností vystihuje výchozí text?

- A) Text náleží k uměleckému stylu, vyskytují se zde jak prvky charakteristiky vnitřní, tak prvky charakteristiky vnější.
- B) Text náleží k uměleckému stylu, vyskytují se zde prvky charakteristiky vnitřní, nikoli však charakteristiky vnější.
- C) V textu se kombinuje umělecký styl se stylem odborným, vyskytují se zde jak prvky charakteristiky vnitřní, tak prvky charakteristiky vnější.
- D) V textu se kombinuje umělecký styl se stylem odborným, vyskytují se zde prvky charakteristiky vnitřní, nikoli však charakteristiky vnější.

1 bod

20 Které z následujících tvrzení o výchozím textu je pravdivé?

- A) V přímé řeči zde promlouvají dvě postavy: doktor Bivoj a bezejmenný vypravěč.
- B) V přímé řeči zde promlouvají dvě postavy: doktor Bivoj a vypravěč příběhu Jakub.
- C) V přímé řeči zde promlouvají tři postavy: doktor Bivoj, jeho asistent Jakub a bezejmenný vypravěč.
- D) V přímé řeči zde promlouvají tři postavy: doktor Bivoj, jeho bezejmenný asistent a vypravěč příběhu Jakub.

1 bod

21 Kterou z následujících dvojic slov nelze v kontextu výchozího textu považovat za synonyma?

(První slovo z každé dvojice pochází z výchozího textu a je v něm vyznačeno tučně.)

- A) studuje – zkoumá
- B) vzal – odebral
- C) zrovna – právě
- D) daleko – mnohem

1 bod

22 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje víceslabičná předložka?

- A) tu kořalku potom rozdává svým sousedům
- B) ctižádost pro ně znamená něco docela jiného
- C) místo slivovice ale vyndá jakousi neoznačenou láhev
- D) protože také toužím proměnit svou posedlost vesmírem

1 bod

23 Které z následujících tvrzení o souvětí podtrženém ve výchozím textu je pravdivé?

- A) V každé větě tohoto souvětí je podmět nevyjádřený.
- B) V první větě tohoto souvětí je podmět vyjádřený, v ostatních větách je podmět nevyjádřený.
- C) V druhé větě tohoto souvětí je podmět vyjádřený, v ostatních větách je podmět nevyjádřený.
- D) Ve čtvrté větě tohoto souvětí je podmět vyjádřený, v ostatních větách je podmět nevyjádřený.

1 bod

24 Která z následujících možností je zapsána pravopisně správně?

- A) Zato, co jste mu udělali, budete všichni potrestáni.
- B) Zaslal mi krátkou, zato výstižnou zprávu o stavu firmy.
- C) Zaplatil vysokou cenu zato, že se jich tehdy odmítl zastat.
- D) Zato rozbité okno nenesou odpovědnost jen oni, ale také já.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 25–28

TEXT 1

(1)

Noviny nevyjdou ve zvláštním vydání,
nikdo mi s růžemi nepřijde přát.
Pomlčí důstojně klasici svázání
o tom, co brzy už musí se stát.

Neshoří hvězdy a nevyschnou rybníky.
V ulicích nebude dechovka hrát.
Kdopak si všimne? Vždyť svět je tak veliký
a třeba zrovna teď má se to stát.

(2)

Jednou tě potkám, vím to jistě!
Nevím jen kdy, na kterém místě...
Ať si klidně říkají, že nevím o životě nic –
možná se to stane zítra, možná, že až za měsíc.
Možná zrovna teď, na tomhle nároží
na mou horkou tvář svou ruku položíš.

Málokdo všimne si našeho setkání.

*****

*****

a řekneš, že se to muselo stát.

(V. Hrabě, *Jednou*)

TEXT 2

Ze sloves se tvoří:

- **substantiva verbální**, např. *udělal to bez jediného mrknutí* (odvozeno od slovesa *mrknout*);
- **adjektiva verbální**, např. *uklidil umyté nádobí* (odvozeno od slovesa *umýt*).

(CZVV)

max. 2 body

25 Vypište z první části TEXTU 1:

25.1 substantivum verbální;

25.2 adjektivum verbální.

Slova запиšte bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užita v textu.

1 bod

26 Čtvrtá sloka TEXTU 1 má stejné rýmové schéma jako sloka první. Ve které z následujících možností jsou v odpovídajícím pořadí uvedeny oba verše, jež patří na vynechaná místa (*****) v TEXTU 1?

- A) Někdo se usměje znenadání,
až se mi odvážíš polibek dát
- B) Někdo se usměje znenadání,
až mě na ulici políbíš do dlaní
- C) Někdo snad začne se přestárle smát,
až se mi odvážíš polibek dát
- D) Někdo snad začne se přestárle smát,
až mě na ulici políbíš do dlaní

27 Které z následujících tvrzení odpovídá TEXTU 1?

- A) Lyrický subjekt si namlouvá, že po setkání touží víc než ten druhý.
- B) Lyrický subjekt je zaskočen tím, že dosud nezná pravý důvod setkání.
- C) Lyrický subjekt se domnívá, že se mu podaří setkání zcela utajit před lidmi.
- D) Lyrický subjekt je přesvědčen o tom, že se někdy v budoucnu setkání uskuteční.

1 bod

28 Který z následujících spisovatelů zemřel dřív, než se narodil autor TEXTU 1 Václav Hrabě (1940–1965)?

- A) Jack Kerouac
- B) Walt Whitman
- C) William Styron
- D) Tennessee Williams

max. 3 body

29 Přiřadte k jednotlivým větám (29.1–29.3) odpovídající tvrzení (A–E).

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou.)

- 29.1 Nikdy si nepřipouštěl žádné **starosti**. _____
- 29.2 Po společné noci plné vášně zmizela **beze slov**. _____
- 29.3 Potřebuje získat hlasy dosud nerozhodnutých **voličů**. _____

- A) Větný člen zvýrazněný ve větě je doplněk.
- B) Větný člen zvýrazněný ve větě je předmět.
- C) Větný člen zvýrazněný ve větě je přívlastek shodný.
- D) Větný člen zvýrazněný ve větě je přívlastek neshodný.
- E) Větný člen zvýrazněný ve větě je příslovečné určení.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 30–32

Uspěchaná doba, kouření, nedostatek pohybu a špatné stravovací návyky. To vše nahrává firmám, které nabízejí detoxikační produkty, jejichž prodejem velmi slušně vydělávají. Trh je doslova přesycen údajně spolehlivými výrobky, které – jak tvrdí obchodníci se zdravým a domnělí specialisté – z našeho těla vyplaví škodliviny.

Jedna ze zaručeně účinných metod, jak se škodlivin usazených v těle zbavit, je prý alespoň na týden úplně vynechat jídlo a pít pouze speciální koktejl. Tak radikální postup však samozřejmě vyvolá v těle šok, který se projeví nevolností a celkovou slabostí. Podle slov prodejců těchto koktejlů takový stav svědčí o tom, že se tělo usilovně čistí. Pravda je ovšem zcela jiná: tělo ztrádá, neboť mu chybí potřebné živiny.

Podle Edzarda Ernsta, renomovaného německého lékaře, jsou podobné detoxikační kúry nejen zbytečné, ale i nebezpečné: „Nejlepší detoxikaci si zdravé lidské tělo zajistí samo. Některé firmy sice slibují jednoduché řešení následků našich zlovyků, obvykle jde ale o nezákonné zneužívání důvěry obyčejných lidí.“

Tento názor sdílí většina lékařů, ***** jejich slovům se však lidé nechávají zlákat vidinou co nejsnazší nápravy svých prohřešků a za detoxikační produkty utrácejí nehorázné sumy.

(100 + 1 zahraniční zajímavost 6/2020, upraveno)

max. 4 body

30 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Ohebná slova zapište bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užitá v textu. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Vlastní jména jsou zapsána správně.

1 bod

31 Která z následujících možností odpovídá výchozímu textu?

- A) V textu je zpochybněno tvrzení, že prodej detoxikačních produktů rozhodně není prodělečnou záležitostí.
- B) V textu je zpochybněno tvrzení, že množství detoxikačních produktů dostupných na trhu je více než dostačující.
- C) V textu je rozporováno tvrzení prodejců speciálních koktejlů, které se pijí v rámci jednoho typu detoxikačních kúr.
- D) V textu je rozporováno tvrzení jednoho německého lékaře, který podceňuje rizika spojená s určitým typem detoxikačních kúr.

1 bod

32 Které z následujících slov je nutné doplnit na vynechané místo (*****) ve výchozím textu, aby dané souvětí bylo gramaticky správné a jeho význam odpovídal kontextu výchozího textu?

- A) díky
- B) kvůli
- C) třebaže
- D) navzdory

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.
